

Radom, 25 listopada 2016 r.

Radomskie Towarzystwo Naukowe
26-600 Radom, ul. Kościuszki 5a

Pan Mateusz Morawiecki
Wicepremier – Minister Rozwoju i Finansów

Pan Antoni Macierewicz
Minister Obrony Narodowej

Radomskie Towarzystwo Naukowe z uznaniem przyjmuje decyzję o budowie siedziby Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. w Radomiu. Wierzymy, że inwestycja ta może przyczynić się do przełamania zapaści społeczno-gospodarczej trapiącej miasto od czasu pamiętnych wydarzeń Czerwca 1976 roku.

Niepokoją nas natomiast doniesienia prasowe o wyborze lokalizacji dokonany przez Spółkę. Siedziba miałaby być zlokalizowana w odległości 6 km od centrum miasta, w oderwaniu od obszaru dotychczasowej zabudowy, w pobliżu cmentarza, ogrodów działkowych i wysypiska odpadów komunalnych. Za takim umiejscowieniem może przemawiać jedynie bliskość strefy przemysłowej z nowym zakładem Fabryki Broni. Ponadto działka leży przy trasie wylotowej do Warszawy, co jak można domniemywać, miałyby służyć wygodzie osób przyjeżdżających z tego kierunku. Wpisuje się to niestety w obecną sytuację: mimo że formalnie to Radom jest siedzibą Spółki, jej Zarząd pracuje w Warszawie, niemal oficjalnie deklarując trwałość tego rozwiązania.

Powyższe okoliczności, jakkolwiek po części mogą wspierać ogłoszony wybór lokalizacji, nie wydają się wystarczające do jego uzasadnienia. Siedziba PGZ nie będzie zakładem przemysłowym, lecz zespołem biurowym mieszczącym jednostki administracyjne oraz badawczo-rozwojowe. Stanowiąc siedzibę jednej z największych spółek Skarbu Państwa, powinna także pełnić funkcje reprezentacyjne.

W świetle dobrych praktyk urbanistycznych lokalizacja tego rodzaju prestiżowych obiektów użyteczności publicznej powinna być śródmiejska. Obiekty takie przyczyniają się do ożywienia przestrzeni miejskiej oraz do podniesienia wizerunku miasta. Tak kosztowna inwestycja publiczna może być znakomitym przyczynkiem do rewitalizacji śródmieścia Radomia. Codzienna obecność kilkuset kwalifikowanych pracowników w przestrzeni miejskiej stanowi społeczny aspekt rewitalizacji. Jednocześnie lokalizacja śródmiejska minimalizuje zasięg dojazdów i zapewnia preferencję transportu publicznego.

Ogłoszona w mediach propozycja lokalizacji siedziby PGZ S.A. jest wręcz zaprzeczeniem zasad współczesnej urbanistyki, wpisując się w negatywny trend rozpraszania funkcji miejskich na obszary podmiejskie, znany jako zjawisko suburbanizacji. Peryferyjne umiejscowienie takiego obiektu zwiększa zapotrzebowanie na transport, a pośrednio wpływa na rozwój zabudowy w otoczeniu, także na obszarach wiejskich sąsiednich gmin.

Należy podkreślić, iż propozycja powyższa jest jawnie sprzeczna z zapisami rządowych dokumentów strategicznych, w tym Krajowej Polityki Miejskiej 2023 oraz aktualnego projektu Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. W projekcie Strategii jako jeden z projektów do realizacji wymienia się: „Powrót do centrów miast – (...) efektywniejsze wykorzystanie przestrzeni w obszarach zurbanizowanych, w tym przywracanie utraconych funkcji oraz kształtowanie wielofunkcyjnych, łatwo dostępnych przestrzeni miejskich” (s. 154).

Krajowa Polityka Miejska 2023, określając wizję polskich miast, zakłada ich rozwój: „w sposób zrównoważony w kierunku miast zwartych przestrzennie” (s. 11). „W zagospodarowaniu polskich miast zachodzi wiele niekorzystnych zjawisk. Prowadzą one z jednej strony do niespójnego kształtowania przestrzeni centrów miejskich, skutkujących często jej degradacją, a z drugiej rodzących niekontrolowany rozrost tkanki miejskiej na obszarach, zwłaszcza podmiejskich, przeznaczonych dotąd na inne cele (w tym chronionych przed zabudową)” (s. 18).

Dlatego podkreśla się, iż „Niezwykle istotne jest, aby wysiłkom samorządów na rzecz przeciwdziałania niekontrolowanej suburbanizacji towarzyszyły spójne i konsekwentne działania instytucji rządowych w kierunku maksymalnego ograniczenia tego niekorzystnego trendu (s. 21). W rozdziale „Projekty i przedsięwzięcia urbanistyczne” zobowiązanie jest ponowione: „Instytucje rządowe będą w swych działaniach inwestycyjnych uwzględniać dążenie do wspierania dośrodkowego rozwoju miast (konceptji „miasta zwartego”) oraz dbać o to, aby realizowane miastotwórcze projekty inwestycyjne prezentowały najwyższą jakość i nie przyczyniały się do uzależnienia przyszłych użytkowników od indywidualnego transportu samochodowego” (s. 27). W szczególności również „Właściwe spółki i agencje (...) będą aktywnie współpracować z władzami samorządowymi w celu wypracowania, zgodnie z zasadami określonymi w Krajowej Polityce Miejskiej, optymalnych warunków zagospodarowania nieruchomości na terenach miast” (s. 27-28).

W powyższym świetle proponowana lokalizacja siedziby PGZ S.A. jawi się jako sprzeczna zarówno z dobrymi praktykami współczesnej urbanistyki, jak i z założeniami polityki rządowej sformułowanej w obowiązujących i projektowanych dokumentach strategicznych. Jako środowisko naukowe oraz mieszkańcy Radomia wnosimy o podjęcie szybkich kroków w celu rewizji powyższej decyzji, a następnie dostosowania jej do obowiązującej polityki przestrzennej państwa oraz oczekiwań społecznych. Oznaczać to będzie umiejscowienie siedziby Polskiej Grupy Zbrojeniowej w śródmieściu Radomia. Tylko taka lokalizacja pozwoli w pełni wykorzystać potencjał tej znaczącej inwestycji dla rozwoju miasta i regionu.

Marcin Kępa
Prezes Zarządu RTN

Do wiadomości:

- Prezydent Miasta Radomia
- Przewodniczący Rady Nadzorczej PGZ S.A.
- Prezes Zarządu PGZ S.A.